

Blogbericht

Marloes van der Klauw

Geen “ik-stond-erbij-en-ik-keek-ernaar”-onderzoek

04 mei 2018

Ik ben sociaalwetenschappelijk onderzoeker bij TNO. Ik wil weten of en hoe iets werkt. Maar mijn schrikbeeld is om 2 jaar lang te onderzoeken, te volgen en te meten. En dan achteraf, in een mooi dik rapport, te concluderen dat er bij voorbaat geen effecten te verwachten waren. Bijvoorbeeld omdat er bij aanvang al geen draagvlak was voor de interventie, omdat de juiste doelgroep niet bereikt werd, of omdat de betrokkenen feitelijk niks anders zijn gaan doen dan ze al deden. Terwijl we dat al die tijd konden zien aankomen; we stonden erbij en we keken ernaar....

Participatief actieonderzoek

Participatief-actieonderzoek is alles behalve een ik-stond-erbij-en-ik-keek-ernaar. Als actieonderzoeker ben je onderzoeker, adviseur, trainer en coach in één. Actieonderzoek is ontwikkeld om juist de praktijk tussentijds te veranderen, een aanpak door te ontwikkelen en knelpunten te identificeren en op te lossen op het moment dat ze zich voordoen. Niet om te onderzoeken óf het werkt, maar om te zorgen dát het werkt. En dat is precies de uitdaging die we 1,5 jaar geleden samen met de sociaal makelaars in Gouda in een door ZonMw gesubsidieerd onderzoek zijn aangegaan.

De sociaal makelaar is een antwoord op de vraag van gemeentes hoe inwonerparticipatie in het sociaal domein te bevorderen is. In Gouda vervult de sociaal makelaar vanuit het sociaal wijkteam de verbindende rol tussen zorg, welzijn en wijkinitiatief. In het actieonderzoek van 2016 tot 2018 had ik de bijzondere kans met hen in de praktijk mee te kijken, te denken en mee te leren over wat een sociaal makelaar doet, wat de functie tot een succes maakt en hoe ze om konden gaan met de dilemma's van het werk.

De toegevoegde waarde voor de praktijk

Nu kan ik natuurlijk enthousiast vertellen hoe leuk en inspirerend ik het vond, maar dat heeft toch een hoog “wij-van-WC-eend-adviseren-WC-eend” gehalte. Daarom heb ik Berthie Melissen, Sociaal Makelaar in Gouda gevraagd naar haar ervaringen met participatief actieonderzoek:

“Als startend team van 4, met een vernieuwende opdracht en de taak de eigen functie vorm te geven, geconfronteerd worden met een onderzoek vanuit TNO is een spannende. Daar moesten we even goed over nadenken. Maar al snel realiseerden we dat dit een kans was om met een kritische blik van de TNO onderzoekers en de helpende structuur van het soort onderzoek, de functie van sociaal makelaar op de kaart te kunnen zetten. Als ook uit onderzoek zou blijken dat deze functie kon brengen waar wij zo met elkaar in geloofden, dan zou dat toch geweldig zijn.”

Nu, terugkijkend op bijna 2 jaar samenwerking, zien we dat het onderzoek heeft bijgedragen aan een mooie doorontwikkeling van de functie. De onderzoekers voegden in, hielden spiegels voor, luisterden, checkten, onderzochten en beschreven, ondersteunden met werkvormen, blikten met ons terug en stelden met ons bij, waardoor het actie-onderzoek ons proces van ontwikkelen extra richting en structuur gaf.

We zijn er blij mee dat we toen die stap hebben gezet en gezegd hebben: ja, loop maar mee, kijk maar in onze keuken!"

Praktische handvatten voor andere gemeenten

Het actieonderzoek heeft niet alleen de sociaal makelaars wijzer gemaakt over hun handelen, maar heeft ook [een handreiking](#) opgeleverd. Dit alles behalve doorsnee-onderzoeksverslag is niet alleen het bewijs van de lessen die we met elkaar geleerd hebben in de afgelopen 1,5 jaar, maar laat ook zien hoe Gouda al stappen heeft gezet om de participatiemaatschappij handen en voeten te geven. Ik hoop en verwacht dan ook dat het andere gemeentes praktische handvatten biedt om de sociaal makelaar in te zetten als schakel tussen zorg, welzijn en buurtinitiatief. En mochten ze daarbij een actieonderzoeker nodig hebben, dan kijk ik er zeker naar uit hen daarbij te ondersteunen.

Meer weten

Marloes van der Klauw is actieonderzoeker Healthy Living [bij TNO](#).

De praktische handreiking voor gemeenten en professionals in het sociaal domein maakt inzichtelijk hoe de functie van sociaal makelaar eruit kan zien op gemeentelijk, uitvoerend en wijkniveau. [Download de handreiking](#).

Marloes van der Klauw en Berthie Melissen zijn eerder door Alles is gezondheid... geïnterviewd over de functie van sociaal makelaars in de gemeente. Lees het interview in [het jaarverslag 2017](#) (pagina 8).

Op 30 mei 2017 heeft de gemeente Gouda zich samen met TNO, Sociaal Teams en GGD Hollands Midden aangesloten bij Alles is gezondheid... Zij ondertekenden [een pledge](#) waarin zij beloven het zorg- en welzijnsaanbod beter te verbinden met burgerparticipatie (inwonerbetrokkenheid en inwonerinitiatieven).